

ZAKON O PLATNOM PROMETU

(Sl. list SRJ 3/02, Sl.glasnik RS 5/03, 43/04, 62/06 i 31/11

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se poslovi platnog prometa, kao i prava i obaveze banke i klijenta.

Poslovi platnog prometa u smislu ovog zakona obavljaju se u dinarima.

Član 2.

Pojedini pojmovi u smislu ovog zakona imaju sledeća značenja:

- 1) Klijent označava fizičko ili pravno lice koje ima račun kod banke, uključujući i banku i druge subjekte koji, u skladu sa zakonom, imaju račune kod Narodne banke Srbije;
- 2) Pravno lice označava preduzeća, javne institucije i druge oblike organizovanja, čije je osnivanje registrovao nadležni organ ili je osnovano zakonom;
- 3) Fizičko lice označava lice koje obavlja delatnost radi sticanja dobiti i drugo fizičko lice;
- 4) Dinar označava novčanu jedinicu Republike Srbije;
- 6) Novčanim sredstvima označavaju se gotov novac i depoziti koji se drže na računima kod banaka;
- 7) Račun označava tekući, žiro i drugi račun, uključujući i račun za izvršenje jedne transakcije plaćanja, otvoren na osnovu ugovora između klijenta i banke;
- 8) Obračunski račun označava račun banke, kao i račune drugih subjekata koji se vode u Narodnoj banci Srbije, preko koga se vrše plaćanja i obračunavaju međubankarska, odnosno međusobna plaćanja;
- 9) Pokrićem na računu označava se dovoljan iznos raspoloživih sredstava i sastoji se od salda prethodnog bankarskog dana, sredstava dospelih na račun u toku bankarskog dana i uplata u toku tog dana, umanjeno za plaćanja izvršena u toku tog bankarskog dana, za isplate i predviđene bankarske tarife, do momenta utvrđivanja pokrića, ali ne označava sredstva evidentirana kao privremeni kredit na računu;
- 10) Banka označava:
 - a) pravno lice koje je osnovano kao banka i koje poslove obavlja prema zakonu kojim se uređuju banke,
 - v) Narodnu banku Srbije,

- 11) Inicijalna banka označava banku koja prima prvi nalog za plaćanje kojim se inicira transakcija plaćanja.
- 12) Prijemna banka označava svaku banku koja primi nalog za plaćanje pošiljaoca;
- 13) Odredišna banka označava banku identifikovanu u nalogu za plaćanje, u kojoj se izvršava plaćanje korisniku–poveriocu u transferu odobrenja, odnosno banku u kojoj je račun dužnika u transferu zaduženja i koja u transakciji plaćanja prima poslednji nalog za plaćanje. U transferu odobrenja odredišna banka je banka poverioca, a u transferu zaduženja – banka dužnika;
- 14) Banka posrednik označava prijemnu banku koja nije ni inicijalna, ni odredišna banka;
- 15) Bankarski dan označava deo dana u kome je banka otvorena za prijem, obradu i prenos naloga za plaćanje i drugih obaveštenja koja se odnose na transakcije plaćanja;
- 16) Datum valute označava bankarski dan na koji je potrebno izvršiti nalog za plaćanje, prema instrukcijama pošiljaoca;
- 17) Dužnik označava fizičko ili pravno lice koje vrši plaćanje u transakciji plaćanja;
- 18) Poverilac označava fizičko ili pravno lice koje prima uplatu u transakciji plaćanja;
- 19) Pošiljalac označava fizičko ili pravno lice koje nalog za plaćanje daje prijemnoj banci;
- 20) Nalogodavac označava pošiljaoca prvog naloga za plaćanje kojim se inicira transakcija plaćanja. U transferu odobrenja nalogodavac je dužnik, a u transferu zaduženja – poverilac;
- 21) Primalac označava pravno ili fizičko lice čija banka treba da primi poslednji nalog za plaćanje u transakciji plaćanja. U transferu odobrenja primalac je poverilac, a u transferu zaduženja – dužnik;
- 22) Nalog za plaćanje označava безусловnu instrukciju datu banci da izvrši plaćanje ili naplati određeni iznos novca s naznačenog računa;
- 23) Elektronskim se označava način prenosa naloga za plaćanje i drugih podataka u transakciji plaćanja – telekomunikacijski ili fizičkom isporukom traka, disketa i sličnih nosilaca podataka;
- 24) Izvršenje označava sprovođenje instrukcija sadržanih u nalogu za plaćanje – izdavanjem prijemnoj banci odgovarajućeg naloga za plaćanje;
- 25) Transakcija plaćanja označava prenos poveriocu novčanih sredstava s računa dužnika, ili na račun poverioca. U transakciji plaćanja dužnik i poverilac mogu biti različita fizička ili pravna lica, ili isto fizičko ili pravno lice;
- 26) Kliring označava razmenu i obradu međubankarskih naloga za plaćanje – radi obračuna bilateralnih ili multilateralnih neto iznosa koje svaka banka duguje, ili koje se svakoj banci duguju za poravnanje naloga za plaćanje uključenih u svaki klirinški krug;
- 27) Obračun označava izvršavanje naloga za plaćanje i međubankarskih plaćanja;
- 28) Ugovor označava sporazum zaključen između banke i klijenta, kojim se regulišu otvaranje i vođenje računa, kao i prava i obaveze ugovornih strana.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na pravna lica primenjuju se i na ogranke stranih privrednih društava koji su osnovani u skladu sa zakonom kojim se uređuje osnivanje privrednih društava.

II. RAČUNI ZA OBAVLJANJE PLATNOG PROMETA

Dinarski računi

Član 3.

Pravna lica i fizička lica koja obavljaju delatnost dužni su da za plaćanje u dinarima otvore tekući račun u banci, da vode sredstva na tom računu i vrše plaćanja preko tog računa, u skladu sa ovim zakonom i ugovorom o otvaranju i vođenju tog računa zaključenim s bankom.

Fizička lica koja ne obavljaju delatnost mogu imati kod banke račune za plaćanje u dinarima.

Pravna i fizička lica mogu imati više od jednog računa u jednoj banci i račune u više banaka.

Narodna banka Srbije propisuje uslove i način otvaranja, vođenja i gašenja računa kod banke, plan računa za obavljanje platnog prometa kod banke, kao i jedinstvenu strukturu za identifikaciju i klasifikaciju računa kod banke, u skladu sa ovim i zakonom kojim se uređuje naplata javnih prihoda.

Ministar nadležan za poslove finansija propisuje uslove i način plaćanja u gotovom novcu u dinarima za pravna lica i za fizička lica koja obavljaju delatnost.

III. TRANSAKCIJE PLAĆANJA

Transferi odobrenja i zaduženja

Član 4.

Transakcija plaćanja može biti transfer odobrenja ili transfer zaduženja.

Transakciju plaćanja inicira nalogodavac – podnošenjem banci naloga da izvrši tu transakciju.

Transfer odobrenja je transakcija plaćanja koju inicira dužnik, koji nalog za plaćanje izdaje svojoj banci i daje joj instrukciju za transfer sredstava s njegovog računa poveriocu, ili na račun poverioca.

Transfer zaduženja je transakcija plaćanja koju inicira poverilac, na osnovuospelih hartija od vrednosti, menica ili ovlašćenja koje dužnik daje svojoj banci i svom poveriocu. U transferu zaduženja poverilac banci dužnika daje instrukciju da naplati sredstva s računa dužnika.

Interni i međubankarski transferi

Član 5.

U transakciji plaćanja, računi dužnika i poverioca mogu biti u istoj banci ili u dve različite banke.

Interni transfer je prenos sredstava između dužnika i poverioca kada su njihovi računi u istoj banci.

Međubankarski transfer je prenos sredstava između dužnika i poverioca kada su njihovi računi u različitim bankama.

Transakcija plaćanja se vrši tako što banka dužnika zadužuje račun dužnika, a banka poverioca ili odobrava sredstva na račun poverioca ili mu ta sredstva na drugi način stavlja na raspolaganje (gotovina i dr.), u skladu sa instrukcijama nalagodavca.

Za svaki međubankarski nalog za plaćanje u međubankarskom transferu, banka pošiljalac vrši obračun s bankom primaocem, u skladu s članom 15. ovog zakona.

Učesnici u transakciji plaćanja

Član 6.

Učesnici u internom transferu su nalagodavac, banka u ulozi inicijalne i odredišne banke, i primalac.

Učesnici u međubankarskom transferu su nalagodavac, inicijalna banka, odredišna banka i primalac, a mogu biti uključene i jedna ili više posredničkih banaka.

U transferu odobrenja nalagodavac je dužnik, inicijalna banka je banka dužnika, odredišna banka je banka poverioca, a primalac je poverilac.

U transferu zaduženja nalagodavac je poverilac, inicijalna, odnosno odredišna banka je banka dužnika, a primalac je dužnik.

U međubankarskom transferu banka može, osim za klijenta, plaćanja vršiti u svoje ime i za svoj račun.

Kada inicijalna banka obračun ne vrši direktno sa odredišnom bankom, transakcija plaćanja se obavlja preko bar jedne posredničke banke.

Kada Narodna banka Srbije transakcije plaćanja obavlja s računa koji se vodi kod Narodne banke Srbije ili na taj račun, odredbe ovog zakona koje se odnose na banke odnose se i na Narodnu banku Srbije.

Ovlašćenje primaoca–dužnika u transferu zaduženja

Član 7.

Primalac–dužnik u transferu zaduženja ne može opozvati svoje ovlašćenje dato nalagodavcu–poveriocu.

Banka dužnika odbiće nalog za plaćanje pošiljaoca samo u slučaju smrti dužnika ili gubitka njegove poslovne sposobnosti, u slučaju stečaja ili likvidacije pravnog lica – dužnika, odnosno u slučaju ograničenja ovlašćenja fizičkog ili pravnog lica, u skladu sa zakonom.

IV. NALOZI ZA PLAĆANJE

Zakoni koji se primenjuju na transakcije plaćanja

Član 8.

Nalog za plaćanje može da pošalje ili primi banka, ili organizacioni deo banke sa sedištem u Republici Srbiji.

Na nalog za plaćanje iz stava 1. ovog člana primenjuju se odredbe ovog i drugih zakona.

Oblik naloga za plaćanje

Član 9.

Nalog za plaćanje može biti u pisanoj formi, elektronski ili usmen. Usmeni nalog za plaćanje banka i klijent moraju prethodno predvideti ugovorom o otvaranju i vođenju računa.

Nalog za plaćanje mora da sadrži podatke o izdavaocu i primaocu naloga i njihovim bankama, podatke o iznosu, kao i druge propisane podatke.

Prijemna banka neće izvršiti nalog za plaćanje koji ne sadrži sve propisane podatke iz stava 2. ovog člana i ako postoji neusklađenost podataka koji onemogućavaju izvršenje naloga.

Prijemna banka neće biti odgovorna ako nalog za plaćanje izvrši prema broju računa a nema saznanje da broj tog računa nije tačan.

Nalozima za plaćanje ispostavljaju se na jedinstvenim instrumentima platnog prometa, čiji oblik, sadržinu i način korišćenja propisuje Narodna banka Srbije, a način korišćenja instrumenata platnog prometa kod uplate javnih prihoda kao i podatke koji se unose u te instrumente, Narodna banka Srbije propisuje na predlog ministarstva nadležnog za poslove finansija.

Banka će vratiti podnosiocu nalog za plaćanje koji nije ispostavljen u skladu s propisom iz stava 5. ovog člana.

Transakcije plaćanja i nalozima za plaćanje

Član 10.

Transakciju plaćanja inicira nalogodavac – izdavanjem inicijalnoj banci naloga za plaćanje.

U internom transferu izdaje se samo jedan nalog za plaćanje.

U međubankarskom transferu izdaju se najmanje dva naloga za plaćanje. U tom transferu prijemna banka koja nije odredišna banka i koja izvršava nalog za plaćanje pošiljaoca, izdaje odgovarajući nalog za plaćanje drugoj prijemnoj banci, a poslednji nalog za plaćanje šalje odredišnoj banci. U međubankarskom transferu, svakim nalogom za plaćanje daju se instrukcije prijemnoj banci da transakciju plaćanja izvrši u skladu sa instrukcijama u nalogu za plaćanje izdavaoca.

Obaveze prijemne banke

Član 11.

U transferu odobrenja, prijemna banka je dužna da izvrši nalog za plaćanje koji je izdao pošiljalac ako on ima pokriće na računu, osim ako nije drukčije ugovoreno.

U transferu zaduženja, banka dužnika obavezna je da izvrši nalog za plaćanje koji je izdao poverilac samo ako joj se podnese dospela hartija od vrednosti, menica ili ovlašćenje koje je dužnik dao poveriocu i kojim ga je ovlastio da primi sredstva.

Banka poverioca prenosi sredstva na račun poverioca posle izvršenja transfera zaduženja.

Banka iz stava 3. ovog člana može preneti sredstva na račun poverioca i pre izvršenja transfera zaduženja – ako odobri kredit poveriocu. Odobreni kredit je privremen i njegova sredstva mogu biti stornirana ako transfer zaduženja ne bude izvršen.

Prijemna banka je obavezna da izvrši nalog za plaćanje:

- koji je pravilno popunjen, autorizovan i autentičan;
- koji pravilno identifikuje odredišnu banku i primaoca.

Prijemna banka koja odbije da izvrši nalog za plaćanje dužna je da o tome odmah obavesti pošiljaoca.

Prijemna banka je dužna da izvrši nalog za plaćanje u toku bankarskog dana u kome ga je primila, ili na datum valute ako je taj datum naznačen na nalogu za plaćanje, zavisno od toga koji je datum kasniji.

Prijemna banka može utvrditi vreme do koga će se smatrati da su nalozi primljeni tog bankarskog dana, ali koje nije duže od vremena koje utvrdi Narodna banka Srbije.

Prijemna banka je obavezna da prilikom prijema i izvršavanja naloga za plaćanje primenjuje odredbe ovog zakona i propisa donetih na osnovu tog zakona.

Prijemna banka je dužna da posluje ažurno i u dobroj nameri, u skladu sa opštim bankarskim standardima, da pomaže klijentima da transakcije plaćanja obave na zadovoljavajući način, da poštuje princip tajnosti i deluje u najboljem interesu svog pošiljaoca.

Redosled izvršenja naloga za plaćanje

Član 12.

Inicijalna banka u transferu odobrenja i odredišna banka u transferu zaduženja, koje u toku bankarskog dana prime više od jednog naloga za plaćanje ili druge pravne instrukcije za povlačenje sredstava s nekog računa – naloge za plaćanje izvršavaju prema datumu dospeća, redosledu prijema i propisanom redosledu iz člana 47. ovog zakona.

Otkazivanje i povlačenje naloga za plaćanje

Član 14.

Pošiljalac, ili drugo ovlašćeno lice u ime pošiljaoca, može otkazati nalog za plaćanje – dostavljanjem prijemnoj banci autorizovanog i autentičnog, odnosno autorizovanog ili autentičnog naloga za otkazivanje, u vreme i na način koji omogućavaju da se otkazivanje inicira pre izvršenja instrukcija pošiljaoca sadržanih u tom nalogu, pod uslovom da prijemna banka nije izvršila instrukcije pošiljaoca sadržane u nalogu za plaćanje.

Nalog za otkazivanje daje se prijemnoj banci u pisanoj formi ili elektronski i u njemu mora biti identifikovan nalog za plaćanje koji se otkazuje.

Nalog za plaćanje koji prijemna banka nije izvršila smatra se povučenim:

- 1) istekom trećeg bankarskog dana od dana kad je prijemna banka primila nalog, ili od datuma valute, zavisno od toga koji je datum kasniji;
- 2) kada prijemna banka sazna o smrti pošiljaoca – fizičkog lica, ili o gubitku njegove poslovne sposobnosti, odnosno sazna o stečaju ili likvidaciji pravnog lica, ili ograničenju ovlašćenja fizičkog ili pravnog lica, u skladu sa zakonom;
- 4) donošenjem konačnog rešenja o oduzimanju prijemnoj banci dozvole za rad ili rešenja o likvidaciji, odnosno stečaju prijemne banke.

Otkazivanje ili povlačenje naloga za plaćanje iz ovog člana ne može se vršiti posle izvršenja transakcije plaćanja.

Međubankarski obračun

Član 15.

Na obračunskim računima banaka kod Narodne banke Srbije, kao i na računima drugih subjekata koje, u skladu sa zakonom vodi Narodna banka Srbije, obračun naloga za plaćanja vrši se u skladu s

propisom o obračunu i kliringu i o funkcionisanju obračunskih računa, koji donosi Narodna banka Srbije;

Vreme izvršenja obračuna u smislu stava 1. ovog člana jeste vreme kada se završi obračun u Narodnoj banci Srbije.

V. AGENT, ODNOSNO PROCESOR – TREĆA STRANA

Član 16.

Banka može angažovati agenta, odnosno procesora – treću stranu (u daljem tekstu: agent) za obavljanje određenih poslova platnog prometa.

Narodna banka Srbije utvrđuje poslove iz stava 1. ovog člana koje agent može da obavlja u ime banke i propisuje uslove koje agent mora da ispunjava za obavljanje tih poslova.

Odgovornost banke za rad agenta

Član 18.

Banka je odgovorna za odnose sa agentom.

Banka je odgovorna za sve postupke agenta i za svaki njegov propust.

VI. IZVRŠAVANJE TRANSFERA ODOBRENJA I IZVRŠAVANJE OBAVEZA

Izvršavanje transfera odobrenja

Član 20.

Transfer odobrenja se smatra izvršenim kada se izvrši plaćanje odredišnoj banci.

U internom transferu odobrenja plaćanje je izvršeno kada banka zaduži račun nalagodavca iznosom iz naloga za plaćanje.

U međubankarskom transferu odobrenja plaćanje je izvršeno odredišnoj banci kada se izvrši međubankarski obračun, koji uključuje i nalog za plaćanje banke pošiljaoca.

Plaćanje primaocu

Član 21.

Posle izvršenja transfera odobrenja, odredišna banka je odgovorna primaocu za iznos iz naloga za plaćanje koji je primila i dužna je da odmah odobri taj iznos.

Plaćanje primaocu se vrši odobravanjem njegovog računa, najkasnije narednog bankarskog dana posle dana izvršenja transfera odobrenja.

Posebna pravila

Član 22.

Ako primalac nema otvoren račun u određenoj banci, ili je račun primaoca ugašen ili se u nalogu za plaćanje koji je određena banka primila račun primaoca ne može identifikovati, određena banka je dužna da tako primljena sredstva vrati banci pošiljaoca odmah, a najkasnije narednog bankarskog dana.

Banka pošiljaoca je dužna da sredstva iz stava 1. ovog člana prenese na račun pošiljaoca odmah, a najkasnije narednog bankarskog dana.

VII. IZVRŠAVANJE TRANSFERA ZADUŽENJA I IZVRŠAVANJE OBAVEZA

Izvršavanje transfera zaduženja

Član 23.

Transfer zaduženja je izvršen kada određena banka zaduži račun primaoca – dužnika, u skladu sa instrukcijama u nalogu za plaćanja koji je primila.

Banka iz stava 1. ovog člana može odbiti nalog za plaćanje i obavezna je da o tome odmah obavesti pošiljaoca – poverioca, ali ne kasnije od narednog bankarskog dana.

Određena banka koja odbije nalog za plaćanje odgovara primaocu – dužniku za pogrešno odbijanje naloga za plaćanje.

Pogrešnim odbijanjem naloga za plaćanje smatra se odbijanje i pored toga:

- 1) što je određena banka obavestena da je primalac – dužnik dao ovlašćenje za transfer zaduženja;
- 2) što je u određenoj banci izvršena adekvatna identifikacija naziva i broja računa primaoca – dužnika;
- 3) što primalac – dužnik ima pokriće na račun.

Plaćanje nalogodavcu

Član 24.

Posle izvršenja transfera zaduženja, određena banka i svaka prijemna banka koja prima plaćanje od svoje prijemne banke – svog pošiljaoca, odgovorna je svom pošiljaocu za iznos iz naloga za plaćanje, a svako takvo plaćanje mora se izvršiti najkasnije narednog bankarskog dana posle dana nastanka obaveze.

Posle prijema sredstava na svoj račun, inicijalna banka se zadužuje prema nalogodavcu za iznos iz naloga za plaćanje tog nalogodavca, a privremeni kredit, ako ga je banka odobrila nalogodavcu, postaje konačan. Inicijalna banka nije dužna da nalogodavcu prenese sredstva dok se konačno ne odobri njen račun. Prenos sredstava pre završetka transfera zaduženja smatra se privremenim, ako nije drukčije dogovoreno.

**ODGOVORNOST, NAKNADA ŠTETE I POVRAĆAJ
SREDSTAVA**
**Odgovornost za naloge za plaćanje izdate u skladu s propisom i
odgovornost za otkazivanje naloga**

Član 25.

Lice koje se identifikuje kao pošiljalac ili lice koje postupa po njegovom ovlašćenju, odgovorno je za nalog za plaćanje ili za otkazivanje ako je prijemna banka verificovala taj nalog koristeći postupak komercijalno razumnog obezbeđenja.

Ako je prijemna banka nalog za plaćanje verificovala na način iz stava 1. ovog člana, lice koje je identifikovano kao pošiljalac nije odgovorno ako dokaže da nije izdalo nalog za plaćanje, odnosno otkazivanje, da nalog nije izdat po njegovom ovlašćenju i da pri tom nije povredilo postupak zaštite.

Narodna banka Srbije propisuje način i postupak utvrđivanja autentičnosti pošiljaoca, način i postupak identifikacije podataka u nalogu za plaćanje i njihovu zaštitu, kao i postupak za utvrđivanje komercijalno razumnog obezbeđenja.

Odgovornost pošiljaoca

Član 26.

Pošiljalac je obavezan da u transferu odobrenja prijemnoj banci naknadi štetu koju ona može imati u pravilnom izvršenju instrukcija pošiljaoca sadržanih u nalogu za plaćanje – u visini iznosa iz naloga za plaćanje, troškova izvršenja tog naloga, kamate i drugih stvarnih troškova.

U transferu zaduženja svaki pošiljalac garantuje prijemnoj banci da je to njegov nalog za plaćanje, da je izdat na osnovu dospelih hartija od vrednosti, menica ili ovlašćenja dužnika i da je svako ovlašćenje verodostojno i autentično.

**Oslobađanje od obaveze i povraćaj sredstava nalogodavcu u
transferu odobrenja**

Član 27.

Kada transfer odobrenja nije izvršen, nalogodavac nema obavezu prema inicijalnoj banci ali ima pravo na povraćaj sredstava – u visini u kojoj je njegov račun zadužen, radi izvršenja naloga za plaćanje koji je izdao.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, nalogodavac ima pravo da od inicijalne banke naknadi i troškove izvršenja naloga, kamatu na iznos koji mu je vraćen na račun i stvarne troškove.

Inicijalna i posrednička banka koje su izvršavale instrukciju nalogodavca ali transfer odobrenja nije izvršen – oslobađaju se obaveze prema prijemnoj banci, i imaju i u odnosu na prijemnu i u odnosu na određenu banku koja nije izvršila transakciju plaćanja ista prava kao i nalogodavac iz st. 1. i 2. ovog člana.

Pravo na povraćaj iznosa, troškova izvršenja naloga, kamate i stvarnih troškova iz ovog člana ostvaruje se bez obzira na odgovornost svakog učesnika u transakciji plaćanja.

Odgovornost za gubitak

Član 28.

U slučaju da je pri izvršenju instrukcija iz naloga za plaćanje savesnog pošiljaoca postupila s krajnjom nepažnjom, ili je svog pošiljaoca propustila da obavesti o odbijanju da izvrši instrukciju iz naloga za

plaćanje, prijemna banka je odgovorna za povraćaj iznosa iz tog naloga (ako su sredstva plaćena), kao i za štetu koja je zbog toga nastala (provizija, kamata i stvarna šteta).

Kada je s krajnjom nepažnjom postupala neka druga banka, osim inicijalne banke, nalogodavac ima pravo na naknadu štete – bilo od inicijalne banke, bilo od banke koja je postupala s krajnjom nepažnjom. U tom je slučaju odgovorna ona banka koja je postupala s krajnjom nepažnjom, a ako su obe postupale s krajnjom nepažnjom – utvrđuje se odgovornost svake od njih.

Odgovornost zbog kašnjenja u izvršavanju naloga

Član 29.

Prijemna banka je odgovorna za kamatu na iznos iz naloga za plaćanje zbog kašnjenja u izvršavanju tog naloga.

Nalogodavac naknadu kamate može da zahteva ili od inicijalne banke, ili od prijemne banke koja je prouzrokovala kašnjenje.

Primalac kamatu može da zahteva ili od odredišne banke, ili od prijemne banke koja je prouzrokovala kašnjenje.

Prijemna banka koja je prouzrokovala kašnjenje u izvršenju naloga za plaćanje odgovorna je ili inicijalnoj banci, ili odredišnoj banci koja je platila kamatu – u visini te kamate.

Pogrešno izvršavanje transfera odobrenja

Član 30.

Kada je transfer odobrenja izvršen, ali ne u skladu sa instrukcijama iz naloga za plaćanje, primenjuje se sledeće:

- 1) kada iznos plaćen primaocu prelazi iznos iz naloga za plaćanje nalogodavca ili kada banka greškom nalog za plaćanje izvrši više puta, banka primaoca, na osnovu dokaza banke koja je greškom izvršila nalog u iznosu većem od iznosa koji je naznačen u nalogu koji je ona primila ili je greškom nalog za plaćanje izvršila više puta, dužna je da takva sredstva vrati (kao povraćaj) nalogodavcu iz naloga za plaćanje;
- 2) kada je iznos isplaćen primaocu manji od iznosa iz naloga za plaćanje nalogodavca, banka koja je doznačila manji iznos dužna je da plati razliku, ali ima pravo da taj iznos naknadi (refundira) od nalogodavca;
- 3) kada je plaćanje izvršeno nekom drugom primaocu a ne onom koji je naznačen u nalogu za plaćanje nalogodavca, smatra se da transfer odobrenja nije izvršen. Banka koja je načinila grešku mora postupiti prema instrukciji iz naloga za plaćanje, a banka kod koje je primalac kome je izvršeno plaćanje, a koji nije naznačen u nalogu za plaćanje nalogodavca (pogrešan primalac) – dužna je da na osnovu dokaza banke koja je načinila grešku, primljena sredstva vrati (kao povraćaj) nalogodavcu iz naloga za plaćanje.

Primalac kome su doznačena sredstva u smislu stava 1. tač. 1) i 3) ovog člana (tuđa sredstva na računu) ne sme raspolagati tako dobijenim sredstvima.

Član 31.

Povraćaj sredstava iz naloga za plaćanje propisan u čl. 27, 28. i 30. ovog zakona (kao tuđa sredstva na računu) ima prioritet u odnosu na sva druga plaćanja s računa s kog se vrši povraćaj.

IX. RAČUNI KOD BANKE

Uplate i isplate sredstava, plaćanja i depoziti

Član 32.

Klijenti koji imaju račune kod banaka u smislu ovog zakona platni promet obavljaju prenosom sredstava, uplatom i isplatom.

Klijent može podići sredstva sa računa ili izvršiti plaćanje - na osnovu naloga, i to u visini pokrića na računu.

Klijent ne može raspolagati sredstvima sa računa čije je izvršenje izuzeto zakonom, sudskom odlukom ili odlukom drugog nadležnog organa.

Pravna lica i fizička lica koja obavljaju delatnost dužna su da dinare primljene u gotovom po bilo kom osnovu uplate kod banke najkasnije u roku od sedam radnih dana.

Obaveza iz stava 4. ovog člana ne odnosi se na lica iz tog stava koja imaju ovlašćenje nadležnog organa za obavljanje menjačkih poslova, a za koja će Narodna banka Srbije propisati koji iznos dinara primljenih u gotovom su dužna da uplate kod banke u propisanom roku."

Uobičajena pažnja

Član 33.

Pri izvršavanju naloga za plaćanje banka postupa sa uobičajenom pažnjom.

Klijent postupa sa uobičajenom pažnjom da bi sprečio falsifikovanje, neovlašćeno izdavanje i menjanje naloga za plaćanje i obezbedio da nalozi za plaćanje budu jasni i nedvosmisleni.

Ako sa uobičajenom pažnjom postupi i pri tumačenju dvosmislenih naloga za plaćanje, banka može izvršiti nalog za plaćanje delujući s dobrom voljom i bez znanja da radi suprotno stvarnoj volji pošiljaoca.

Izveštaj o stanju na računu

Član 34.

Banka je obavezna da klijentu dostavi izveštaj o svim promenama na računu od poslednjeg izveštaja, s konačnim saldom, u roku koji je predviđen ugovorom o otvaranju i vođenju računa, ali ne dužem od roka koji utvrdi Narodna banka Srbije.

Klijent mora da vodi računa o izveštajima dobijenim od banke i da ih pregleda, i mora obavestiti banku o svakom neslaganju ili osporavanju dugovanja, odnosno potraživanja. Banka će svako takvo neslaganje, odnosno osporavanje ili dugovanje ispitati, obezbediće relevantne informacije koje su joj na raspolaganju i tamo gde su podaci usklađeni i određeni – izvršiće potrebna usaglašavanja i korekcije na računu.

Tajnost

Član 35.

Banka je obavezna da poštuje tajnost računa i da informacije o računu daje samo klijentu, osim ako je ovim ili drugim zakonom drukčije propisano, ili na osnovu neposrednog ovlašćenja klijenta.

Tajnošću računa iz stava 1. ovog člana smatraju se podaci o stanju i prometu sredstava na računu, kao i drugi podaci za koje je drugim zakonom utvrđeno da su tajni.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, banka je obavezna da podatke o stanju i prometu sredstava na računu klijenta i druge podatke u vezi s tim daje po nalogu suda, poreskog ili drugog nadležnog organa.

Ugovor o otvaranju i vođenju računa i izmene ugovora

Član 36.

Međusobna prava i obaveze banke i klijenta uređuju se ugovorom o otvaranju i vođenju računa kod banke.

Narodna banka Srbije propisuje osnovne elemente ugovora iz stava 1. ovog člana.

Odredbe ugovora iz stava 1. ovog člana ne mogu biti u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Ugovorom iz stava 1. ovog člana ne mogu se umanjiti prava i obaveze utvrđeni ovim zakonom, ali se mogu uvećati pod uslovom da se ne umanjuju prava trećeg lica.

Banka može da menja odredbe ugovora iz ovog člana samo ako prethodno o tome obavesti klijenta, i to najmanje 30 dana pre stupanja na snagu tih izmena.

Naplata naknade za usluge platnog prometa

Član 37.

Za obavljanje poslova platnog prometa u smislu ovog zakona, banka može naplaćivati od klijenta naknadu – proviziju za usluge, u skladu sa poslovnom politikom banke I ugovorom zaključenim sa klijentom.

Poslovi platnog prometa koje obavljaju banke

Član 39.

Narodna banka Srbije obavlja sledeće poslove platnog prometa:

- 1) vodi žiro, obračunske i druge račune banaka iz člana 2. stav 1. tačka 10. ovog zakona, kao i račune drugih subjekata u skladu sa zakonom kojim je propisano da se ti računi vode kod Narodne banke Srbije;
- 2) vrši međubankarski kliring i obračun;
- 3) upravlja tokovima gotovine, obezbeđuje smeštaj, čuvanje i distribuciju gotovog novca, prima uplate, izvršava isplate i obavlja blagajničko-trezorske poslove;
- 5) prati likvidnost banaka, daje naloge i preduzima mere radi održavanja dnevne likvidnosti banaka;
- 6) vrši međubankarski obračun čekova po tekućim računima građana i obračun platnih kartica;
- 7) uspostavlja, održava i administrira informatičku infrastrukturu za obavljanje platnog prometa Republike Srbije;
- 8) stara se o razvoju i unapređenju platnog prometa;
- 9) unapređuje i organizuje platne klirinške i obračunske sisteme i učestvuje u tim sistemima;
- 10) pruža usluge bankama kod prijema i slanja naloga za plaćanje za njihove klijente, kao i naloga za kliring i obračun međubankarskih plaćanja, uključujući i plaćanja čekom, platnom karticom i drugim instrumentima plaćanja;
- 11) na osnovu podataka iz evidencija o izvršenim plaćanjima koje joj dostavljaju banke i podataka iz evidencija koje ona vodi – objedinjuje podatke o prometu i stanju računa u platnom prometu prema jedinstvenom planu računa, a obrađuje i druge podatke u skladu sa zakonom;
- 12) donosi propise kojima uređuje način obavljanja poslova platnog prometa, uključujući i elektronski način obavljanja tog prometa, proveru autentičnosti podnosioca i elektronskog naloga za plaćanje, odgovornost za ispravnost elektronskog naloga, tačnost prenosa i ostale elemente zaštite, i donosi propise kojima uređuje način obavljanja poslova iz ovog člana;
- 13) obavlja poslove kontrole platnog prometa kod banaka na osnovu Zakona o Narodnoj banci Srbije i zakona kojim se uređuje poslovanje banaka;
- 14) obavlja i druge poslove platnog prometa u skladu sa ovim i drugim zakonom.

Narodna banka Srbije ima diskreciono pravo da obavljanje poslova iz stava 1. tačka 2. ovog člana koji se odnose na međubankarski kliring, kao i poslova iz tačke 6. ovog člana, prenese na drugo pravno lice.

Narodna banka Srbije propisuje vrstu, način i rokove dostavljanja podataka iz stava 1. tačka 11. ovog člana, kao i način vršenja kontrole iz tačke 13. tog stava.

Član 40.

Banke iz člana 2. tačka 10. odredba pod a) ovog zakona obavljaju sledeće poslove platnog prometa:

- 1) vode račune pravnih lica i fizičkih lica koja obavljaju delatnost, izvršavaju interne i međubankarske transakcije plaćanja s tih računa i na te račune;
- 2) vode račune fizičkih lica koja ne obavljaju delatnost, izvršavaju interne i međubankarske transakcije plaćanja s tih računa i na te račune;
- 3) učestvuju, za račune koje vode, u međubankarskom kliringu i obračunu izvršenih plaćanja;
- 4) utvrđuju za svakog klijenta dnevni promet i o tome ih posebno obavestavaju;
- 5) primaju od fizičkih lica uplate u korist računa koji se vode u drugoj banci;
- 6) primaju uplate u korist računa fizičkih lica koji se vode u toj banci;
- 7) obavljaju gotovinska plaćanja;
- 8) obavljaju blagajničko-trezorske poslove i obezbeđuju smeštaj i čuvanje gotovog novca;
- 9) primaju i naplaćuju čekove;
- 10) organizuju izdavanje platnih kartica i plaćanje platnim karticama i drugim instrumentima plaćanja;
- 11) obavljaju i druge poslove platnog prometa u skladu sa ovim i drugim zakonom.

Dostavljanje podataka u platnom prometu

Član 44.

Banke su dužne da podatke o statusnim i drugim promenama pravnih lica i fizičkih lica koja obavljaju delatnost, a koji se registruju kod organizacije nadležne za vođenje Registra privrednih subjekata, preuzimaju svakog radnog dana od te organizacije u elektronskoj formi - na način i pod uslovima koje propiše ta organizacija.

Banke sprovode usklađivanje podataka u vezi sa računima svojih klijenata u roku od tri radna dana od dana preuzimanja podataka iz stava 1. ovog člana.

Pravna lica i fizička lica koja obavljaju delatnost dužna su da banku kod koje imaju otvoren račun obaveste o statusnoj i drugoj promeni koja se registruje kod drugih organa i organizacija, kao i da preduzmu pravne radnje potrebne za usklađivanje podataka u vezi sa svojim računima sa ovom promenom - u roku od tri dana od dana prijema rešenja o upisu te promene.

Član 45.

Banke su dužne da Narodnoj banci Srbije dostave podatke koji identifikuju klijenta i račune klijenata po nazivu i broju odmah posle otvaranja, odnosno gašenja tih računa, kao i podatke iz evidencija o izvršenom platnom prometu prema jedinstvenom planu računa, kao i druge podatke – u rokovima koje propiše Narodna banka Srbije.

Narodna banka Srbije vodi jedinstveni registar računa banaka, pravnih lica i fizičkih lica koja obavljaju delatnost.

Registar računa iz stava 2. ovog člana je javna knjiga i podaci iz tog registra su javni, osim podataka za koje je drugim zakonom utvrđeno da su tajni.

Oblici plaćanja

Član 46.

Pravna lica i fizička lica koja obavljaju delatnost mogu međusobne novčane obaveze izmirivati neposredno, prenosom hartija od vrednosti.

Pravna lica i fizička lica koja obavljaju delatnost mogu međusobne novčane obaveze izmirivati i ugovaranjem promene poverilaca, odnosno dužnika u određenom obligacionom odnosu (asignacija, cesija, pristupanje dugu, preuzimanje duga, ustupanje duga.), prebijanjem (kompenzacija) i na drugi način, u skladu sa zakonom.

Ako su njihovi računi u trenutku plaćanja blokirani radi izvršenja prinudne naplate, pravna lica i fizička lica koja obavljaju delatnost ne mogu izmirivati novčane obaveze na način iz st. 1. i 2. ovog člana, osim ako drukčije nije utvrđeno zakonom kojim se uređuje poreski postupak.

Obaveze izmirene na način iz st. 1, 2. ovog člana, osim ako su izmirene kompenzacijom, evidentiraju se preko računa kod banke, najmanje jedanput mesečno, po pravilu krajem meseca.

Plaćanje međusobnih obaveza i potraživanja iz st. 1. i 2. ovog člana vrši se kao transakcija plaćanja između učesnika.

XI. PRINUDNA NAPLATA S RAČUNA KLIJENTA

Član 47.

Prinudna naplata s računa klijenta vrši se sa svih računa klijenta kod banaka na kojima on ima sredstva, i vrši se na osnovu:

- 1) izvršnih rešenja poreskih, carinskih i drugih nadležnih organa – prema vremenu prijema;
- 2) izvršnih sudskih rešenja, drugih izvršnih naslova, zakonskih ovlašćenja – prema vremenu prijema;
- 3) naloga poverilaca na osnovu dospelih hartija od vrednosti, menica ili ovlašćenja koje je dužnik dao svojoj banci i svom poveriocu – prema vremenu prijema.

Prinudna naplata se vrši prema redosledu iz stava 1. ovog člana.

Povraćaj sredstava utvrđen u članu 31. ovog zakona ima prioritet u odnosu na naplatu na osnovu naloga iz stava 1. ovog člana.

Član 47a.

Prinudna naplata iz člana 47. stav 1. tačka 3) ovog zakona može se vršiti na osnovu menica ili ovlašćenja iz te tačke samo ako su i menice i ovlašćenja evidentirani u registru menica i ovlašćenja koji vodi Narodna banka Srbije (u daljem tekstu: registar menica i ovlašćenja).

Registar menica i ovlašćenja sadrži sledeće podatke:

- 1) serijski broj menice/ovlašćenja;
- 2) matični broj dužnika, odnosno jemca ili avaliste;
- 3) datum izdavanja menice/ovlašćenja;
- 4) datum dospeća menice/ovlašćenja;
- 5) iznos na menici/ovlašćenju, a ako je reč o blanko menici - podatke o osnovu izdavanja (npr. ugovor o kreditu i sl.) i iznos iz osnova izdavanja;
- 6) datum i vreme registrovanja menice/ovlašćenja.

Zahtev za registraciju menice ili ovlašćenja iz stava 1. ovog člana dužnik podnosi svojoj banci, koja izdaje potvrdu o registrovanim menicama ili ovlašćenjima.

Registar menica i ovlašćenja je javna knjiga i vodi se u elektronskom obliku, a podaci iz ovog registra dostupni su na internet strani Narodne banke Srbije.

Kao datum i vreme registrovanja menica i ovlašćenja smatra se datum i vreme kada su na internet strani Narodne banke Srbije objavljeni podaci iz stava 2. ovog člana, za čiju tačnost i verodostojnost odgovara banka.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove, sadržinu i način vođenja registra menica i ovlašćenja, kao i način brisanja podataka iz registra."

Član 48.

Prinudnu naplatu vrši Narodna banka Srbije.

Narodna banka Srbije osnove za prinudnu naplatu iz člana 47. stav 1. tač. 1) i 2) ovog zakona prima od njihovih izdavalaca i odmah posle tog prijema svim bankama nalaže da blokiraju sve dinarske i devizne račune ovog dužnika, da mu ne otvaraju nove račune i da joj bez odlaganja dostave podatke o stanju sredstava na tim računima.

Kad primi obaveštenje od banaka o stanju sredstava na računima iz stava 2. ovog člana, Narodna banka Srbije nalaže banci kod koje dužnik ima najviši iznos sredstava na otvorenom dinarskom računu da se nalog za prinudnu naplatu izvrši s tog računa, a ako na njemu nema dovoljno sredstava - izvršenje se nalaže i drugim bankama kod kojih dužnik ima otvorene dinarske račune, i to redom, prema visini sredstava na tim računima, do potpunog izvršenja naloga za prinudnu naplatu.

Ako na dinarskim računima nema sredstava za izvršenje naloga za prinudnu naplatu ili ih nema dovoljno - izvršenje se nalaže bankama kod kojih dužnik ima otvorene devizne račune, i to redom, prema visini sredstava na tim računima, do potpunog izvršenja naloga za prinudnu naplatu.

Pod sredstvima za izvršenje naloga za prinudnu naplatu podrazumevaju se dinarska sredstva koja se vode na dinarskim računima kod banke, kao i dinarska protivvrednost deviznih sredstava kod banke, osim sredstava čije je izvršenje izuzeto zakonom, aktom Vlade, propisom Narodne banke Srbije, sudskom odlukom ili odlukom poreskog, odnosno carinskog organa i sredstava donacija i humanitarne pomoći, životnog osiguranja, prihoda od privatizacije, sredstava za formiranje robnih rezervi, sredstava samodoprinosa, sudskih depozita, sredstava određenih za isplatu po osnovu akreditiva, sredstava depozita za obezbeđenje kredita, sredstava budžeta za isplatu premija, subvencija i regresa, sredstava obezbeđenja po ugovorima propisanih zakonom i drugim propisom, kao i tuđih sredstava na računima dužnika.

Ako dužnik ima oročena sredstva kod banke, banka je dužna da, posle isteka ugovorenog roka na koji su ta sredstva oročena, i ta sredstva koristi za izvršavanje naloga za prinudnu naplatu u kom slučaju ne može produžavati ugovor na osnovu koga su ta sredstva oročena.

Sredstva dužnika na računu kod banke blokirana na osnovu naloga za prinudnu naplatu ne mogu se koristiti za druga plaćanja tog dužnika.

Nakon potpunog izvršenja naloga za prinudnu naplatu, Narodna banka Srbije bez odlaganja obaveštava banke o tom izvršenju, radi deblokade sredstava dužnika na njegovim računima kod tih banaka.

Osnovi i nalozi za prinudnu naplatu evidentiraju se i izvršavaju prema vremenu prijema kod Narodne banke Srbije."

Član 49.

Nalozi iz člana 47. stav 1. tačka 3) ovog zakona izvršavaju se sa računa dužnika kod banke navedene u tim nalogima.

Ako na računu iz stava 1. ovog člana nema sredstava za izvršavanje naloga iz tog stava ili ih nema dovoljno - banka navedena u ovim nalogima podatke iz tih naloga odmah dostavlja Narodnoj banci Srbije, radi izvršenja prinudne naplate s računa dužnika kod banaka na kojima ima sredstava, na način utvrđen u članu 48. ovog zakona.

XIA. POSEBNE ODREDBE

Član 49a

Odredbe ovog zakona koje se odnose na banke, osim odredaba čl. 16, 36, 39. i 40. tog zakona, odnose se i na druge subjekte čiji se računi, u skladu sa zakonom vode kod Narodne banke Srbije.

Član 49b

Kontrolu obavljanja platnog prometa u smislu ovog zakona kod pravnih lica i fizičkih lica koja obavljaju delatnost vrši ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Ministar nadležan za poslove finansija propisuje način vršenja kontrole iz stava 1. ovog člana.

Član 49v

Preduzeća PTT saobraćaja obavljaju, u smislu ovog zakona, sledeće poslove platnog prometa:

- 1) primaju uplate od fizičkih lica u korist računa koji se vode kod banke i vrše isplate tim licima;
- 2) primaju uplate dnevnog pazara za račun klijenata banaka;
- 3) primaju i naplaćuju čekove po tekućim računima građana.

XII. KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Član 50.

Novčanom kaznom od 200.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice:

- 1) ako ne otvori tekući račun u banci za plaćanje u dinarima, ili ne vodi sredstva na tom računu ili ne vrši plaćanja preko tog računa u skladu sa ovim zakonom i ugovorom o otvaranju i vođenju tog računa zaključenim sa bankom (član 3. stav 1);
- 1a) ako ne postupi u skladu sa članom 30. stav 2. ovog zakona;
- 2) ako dinare primljene u gotovom po bilo kom osnovu ne uplati kod banke najkasnije u roku od sedam radnih dana (član 32. stav 3);
- 3) ako ne vodi računa o izveštajima dobijenim od banke i ne pregleda ih, ili ne obavesti banku o svakom neslaganju ili osporavanju dugovanja, odnosno potraživanja (član 34. stav 2);
- 4) ako o statusnoj i drugoj promeni koja se registruje kod drugih organa i organizacija ne obavesti banku kod koje ima otvoren račun, odnosno ne preduzme pravne radnje potrebne za usklađivanje podataka u vezi sa svojim računima sa ovom promenom - u roku od tri dana od dana donošenja rešenja o upisu te promene (član 44. stav 3);
- 5) ako su njegovi računi u trenutku plaćanja blokirani radi izvršenja prinudne naplate, a novčane obaveze izmiruje suprotno članu 46. stav 3. ovog zakona (član 46. stav 3);
- 6) ako svoja sredstva na računu kod banke blokirana na osnovu naloga za prinudnu naplatu koristi za druga plaćanja (član 48. stav 7);"
- 7) ako ne postupa u skladu sa propisom donetim na osnovu člana 49b stav 2. ovog zakona;

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu – novčanom kaznom od 10.000 do 150.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i fizičko lice koje obavlja delatnost - novčanom kaznom od 10.000 do 150.000 dinara.

Član 51.

Novčanom kaznom od 200.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj banka:

- 1) ako ne odbije nalog za plaćanje u slučaju iz člana 7. stav 2. ovog zakona (član 7. stav 2);
- 1a) ako ne postupa u skladu sa članom 9. st. 3. i 6. ovog zakona;
- 2) ako ne izvrši nalog za plaćanje koji je izdao pošiljalac ako on ima pokriće na računu, osim ako nije drukčije ugovoreno (član 11. stav 1);
- 3) ako ne postupi u skladu sa članom 11. st. 2. i 3. ovog zakona;
- 4) ako ne izvrši nalog za plaćanje koji je pravilno popunjen, autorizovan i autentičan i koji pravilno identifikuje određenu banku i primaoca ili o tome odmah ne obavesti pošiljaoca (član 11.st.5.i 6);
- 5) ako nalog za plaćanje ne izvrši u roku iz člana 11. stav 7. ovog zakona;
- 6) ako prilikom prijema i izvršavanja naloga za plaćanje ne primenjuje odredbe ovog zakona ili propisa donetih na osnovu tog zakona (član 11. stav 9);
- 7) ako ne posluje ažurno i u dobroj nameri, u skladu sa opštim bankarskim standardima, ili ako ne pomaže klijentima da transakcije plaćanja obave na zadovoljavajući način, ili ne poštuje princip tajnosti ili ne deluje u najboljem interesu svog pošiljaoca (član 11. stav 10);
- 7a) ako zaključi ugovor sa pravnim licem koje ne ispunjava uslove, odnosno ne obavlja poslove u skladu sa propisom donetim na osnovu člana 16. stav 2. ovog zakona, odnosno ako, kao agent, ne obavlja poslove platnog prometa u skladu sa tim propisom;
- 8) ako, posle izvršenja transfera odobrenja, primaocu odmah ne odobri iznos iz naloga za plaćanje koji je primila (član 21. stav 1);
- 9a) ako ne postupi u skladu sa članom 22. st. 1. i 2. ovog zakona;
- 10) ako pošiljaoca ne obavesti o odbijanju naloga, ili ga ne obavesti najkasnije narednog bankarskog dana (član 23. stav. 2);
- 11) ako, posle izvršenja transfera zaduženja, ne izvrši plaćanje iz člana 24. stav 1. ovog zakona najkasnije narednog bankarskog dana posle dana nastanka obaveze (član 24. stav 1);
- 11a) ako ne postupa u skladu sa članom 30. stav 1. ovog zakona;
- 14) ako klijentu ne dostavi izveštaj o svim promenama na računu od poslednjeg izveštaja, s konačnim saldom, u roku koji je predviđen ugovorom o otvaranju i vođenju računa, ali ne dužem od roka koji utvrdi Narodna banka Srbije (član 34. stav 1);
- 15) ako ne poštuje tajnost računa (član 35. stav1);
- 16) ako podatke o stanju sredstava na računu klijenta i druge podatke u vezi s tim ne da po nalogu suda, poreskog ili drugog nadležnog organa (član 35. stav 3);
- 17) ako podatke iz člana 45. stav 1. ovog zakona Narodnoj banci Srbije ne dostavi u rokovima koje ona propiše (član 45. stav 1);
- 18) ako ne postupa u skladu sa članom 48. st. od 2 do 8. ovog zakona i propisima donetim na osnovu člana 57. stav 3. tog zakona;
- 19) ako ne postupa u skladu sa članom 49. stav 2. ovog zakona.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u banci – novčanom kaznom od 10.000 do 150.000 dinara.

Član 53.

Novčanom kaznom od 20.000 do 200.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice koje obavlja delatnost:

- 1) ako ne otvori tekući račun u banci za plaćanje u dinarima, ili ne vodi sredstva na tom računu ili ne vrši plaćanja preko tog računa u skladu sa ovim zakonom i ugovorom o otvaranju i vođenju računa zaključenim sa bankom (član 3. stav 1);
- 1a) ako ne postupi u skladu sa članom 30. stav 2. ovog zakona;
- 2) ako dinare primljene u gotovom po bilo kom osnovu ne uplati kod banke istog dana, a najkasnije narednog radnog dana (član 32. stav 3);

- 3) ako ne vodi računa o izveštajima dobijenim od banke i ne pregleda ih, i ne obavesti banku o svakom neslaganju ili osporavanju dugovanja, odnosno potraživanja (član 34. stav 2);
- 4) ako o statusnim i drugim promenama koje se registruju kod nadležnog organa ne obaveste banku kod koje ima otvoren račun, u roku od tri dana od dana dobijanja rešenja o upisu te promene kod nadležnog organa (član 44);
- 5) ako izmiruje obaveze po osnovu asignacije i cesije a kao asignant (uputilac potraživanja), odnosno cedent (ustupilac potraživanja) ima neizmirene obaveze evidentirane kod banke u momentu plaćanja, osim za namene utvrđene u članu 46. stav 3. zakona (član 46. stav 3);
- 6) ako ne postupa u skladu sa propisom donetim na osnovu člana 49b stav 2. ovog zakona.

XIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 54.

Narodna banka Srbije, do prenošenja tih poslova u nadležnost drugih organa, odnosno drugog pravnog lica, u skladu sa zakonom obavlja sledeće poslove:

2) prima računovodstvene izveštaje i izveštaje o poslovanju pravnih lica, koje su ta lica dužna da dostavljaju na osnovu propisa, obrađuje i objavljuje podatke iz tih izveštaja;

3) na osnovu podataka iz člana 39. stav 1. tačka 11. ovog zakona i podataka iz računovodstvenih izveštaja i izveštaja o poslovanju pravnih lica i drugih evidencija koje ona vodi i podataka koje joj dostavljaju drugi nadležni organi – vodi registar podataka o bonitetu pravnih lica i daje podatke i mišljenje o bonitetu tih lica;

4) prati likvidnost i solventnost pravnih lica i podnosi predloge za pokretanje postupka stečaja protiv onih pravnih lica koja zbog neizmirenih obaveza imaju blokirane račune kod banaka duže od 60 dana neprekidno, odnosno 60 dana s prekidima u proteklih 75 dana.

Poslovi iz stava 1. ovog člana obavljaju se na način i pod uslovima koje propiše Narodna banka Srbije.

Član 55.

Banke osnovane do početka primene ovog zakona, poslove platnog prometa obavljaju na osnovu licence (dozvole) koju Narodna banka Srbije daje banci da ispunjava odgovarajuće uslove u vezi s tehničkom, tehnološkom i kadrovskom osposobljenošću za obavljanje tih poslova.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove iz stava 1. ovog člana, kao i način davanja i oduzimanja licence iz tog stava.

Član 56.

Do donošenja posebnog saveznog zakona kojim će se urediti tržište hartija od vrednosti Narodna banka Srbije će obavljati poslove vođenja: jedinstvenog registra emitovanih hartija od vrednosti, centralnog depoa hartija od vrednosti, računa na kojima se evidentiraju deponovane hartije od vrednosti i vršiće obračun hartija od vrednosti.

Član 57.

Do osnivanja organizacije za prinudnu naplatu, prinudnu naplatu osnova i naloga za tu naplatu s računa klijenta vrši Narodna banka Srbije.

Na prinudnu naplatu osnova i naloga za tu naplatu iz člana 47. stav 1. tač. od 1. do 3. ovog zakona, koju vrši Narodna banka Srbije, primenjuje se postupak utvrđen u čl. od 47. do 49. ovog zakona.

Način prinudne naplate s računa klijenta u smislu ovog člana propisuje Narodna banka Srbije.

Član 58.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o platnom prometu ("Službeni list SRJ", br. 24/98, 74/99, 28/2000 i 73/2000) i propisi doneti na osnovu tog zakona.

Danom početka primene ovog zakona prestaje da važi Zakon o platnom prometu ("Službeni list SRJ", br. 53/92, 16/93, 31/93, 32/94, 61/95, 34/97, 44/99 i 53/2001) i propisi doneti na osnovu tog zakona.

Član 59.

Propisi na osnovu ovog zakona doneće se u roku od četiri meseca od dana njegovog stupanja na snagu.

PRELAZNE ODREDBE NACRTA ZAKONA

Član 43.

Pravna lica koja su dobila dozvolu za obavljanje poslova agenta do dana početka primene ovog zakona, nastavljaju da obavljaju te poslove u skladu sa ugovorom zaključenim sa bankom, ako taj ugovor nije u suprotnosti sa propisom iz člana 16. stav 2. Zakona o platnom prometu.

Postupci za izdavanje dozvole za obavljanje poslova agenta započeti do dana početka primene ovog zakona, a koji do tog dana nisu okončani, završiće se po propisima koji su važili do tog dana.

Član 44.

Postupci prinudne naplate započeti do dana početka primene ovog zakona, a koji do tog dana nisu okončani, završiće se po propisima koji su važili do tog dana.

Član 45.

Sredstva klijenata kod banaka koja se vode na računima za sredstva koja se ne koriste (neraspoređena sredstva), a za koje klijenti ne podnesu zahtev za otvaranje računa do 30. juna 2004. godine, banke su dužne da prenesu u budžet Republike Srbije 1. jula 2004. godine.

Sa prenošenjem sredstava iz stava 1. ovog člana banke su dužne da ministarstvu nadležnom za poslove finansija dostave i podatke o stanju sredstava za svakog klijenta.

Na zahtev klijenta iz stava 1. ovog člana, ministarstvo nadležno za poslove finansija, preneće sredstva na račun tog klijenta, ako se iz dokumentacije koju dostavi tom ministarstvu, utvrdi da je reč o njegovim sredstvima.

Član 46.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku RS", a primenjivaće se od 1. juna 2004. godine.

ZAKON
O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PLATNOM PROMETU

(Sl.glasnik RS br.31/11 od 09.05.2011.)

Članovi zakona koji nisu išli u prečišćen tekst:

Član 13.

Narodna banka Srbije doneće propis kojim se uređuju uslovi, sadržina i način vođenja registra menica i ovlašćenja iz člana 6. ovog zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona. Nakon proteka roka od 120 dana od dana stupanja na snagu propisa Narodne banke Srbije iz stava 1. ovog člana, prinudna naplata se više neće vršiti na osnovu menica ili ovlašćenja koji nisu evidentirani u registru menica i ovlašćenja iz člana 6. ovog zakona.

Član 14.

Menice i ovlašćenja koji dospevaju na naplatu u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu propisa iz člana 13. ovog zakona - ne evidentiraju se u registru menica i ovlašćenja iz člana 6. ovog zakona, a prinudna naplata može se vršiti i na osnovu ovih ovlašćenja i menica.

Prinudna naplata na osnovu menica i ovlašćenja koji su izdati najkasnije u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu propisa iz člana 13. ovog zakona, a dospevaju na naplatu nakon proteka ovog roka, može se vršiti samo ako su te menice i ovlašćenja evidentirani u registru menica i ovlašćenja iz člana 6. ovog zakona u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu tog propisa. Zahtev za registraciju menice ili ovlašćenja iz stava 2. ovog člana u propisanom roku iz tog stava mogu podneti dužnik ili poverilac.

Član 15.

Odluka o uslovima i načinu plaćanja u gotovom novcu u dinarima za pravna lica i za fizička lica koja obavljaju delatnost („Službeni glasnik RS“ br. 57/04, 114/05, 45/07, 12/08 i 11/10), primenjivaće se od dana početka primene propisa koji donosi ministar nadležan za poslove finansija iz člana 2. ovog zakona, ukoliko nije u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 16.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

NAPOMENA:

- Zakon objavljen u "Službenom listu SRJ", br. 3 od 18. januara 2002. godine, stupio na snagu 26. januara 2002. godine, a primenjuje se od 1. januara 2003. godine.
- Prva izmena Zakona objavljena u "Službenom listu SRJ", br. 5 od 25. januara 2003. godine, stupila na snagu 26. januara 2003. godine, a primenjuje se od 1. januara 2003. godine.
- Druga izmena Zakona objavljena u "Službenom glasniku RS", br. 43 od 20. aprila 2004. godine, stupila na snagu 28. aprila 2004. godine, a primenjuje se od 1. juna 2004. godine.
- Treća izmena Zakona objavljena u "Službenom glasniku RS", br. 62 od 19. jula 2006. godine, a stupila je na snagu 27. jula 2006. godine.
- Četvrta izmena Zakona objavljena u "Službenom glasniku RS", br. 31 od 09. maja 2011. godine, a stupa na snagu 17. maja 2011. godine.